

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Christelyke Leeringhe Der Biechte

Leeuw, Franciscus van

Yperen, 1681

Eerste Vraghe. Wat is dan de ghemeyne saecke, ofte den ghemeynen Cas
van alle dese verschillen?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45634](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45634)

EERSTE VRAGHE.

*Wat is dan de ghemeyne saecke, ofte
den ghemeynen Cas van alle
dese verschillen?*

Tot kennisse van dese Antwoorde:

TEn eersten, daer is eenen
Mans oft Vrouws-persoon
ghevallen in eene doottelyc-
ke sonde wt kranckheyd door ghe-
dachten, begheerten oft andersints:
door den dranck, door gramschap,
door achterklap oft dadelycke in-
jurie &c. By avonture dat soo eenen
mensch, Man oft Vrouw veel son-
den ghedaen heeft van verscheyden
specien ofte hoedanigheden, oft naer
dat hy dese ghebiecht had, is weder-
om in de selve seer dickwils herval-
len, en des-te-meer, is't dat hy
langhen tyd gheweest is sonder
biechten.

Ten 2. Aenmerckende in deser
voeghen

(5)

voeghen den Mans oft Vrouws per-
soon den staet daer hy in is, en dat
hy in dien staet vyand is van Godt,
en dat hy in klaer-blyckelyk peryc-
kel is van veroordeelt te wesen tot
het vier der helle, en dat in alle eeu-
wigheyd. Daer - en - boven wel
wetende dat den barmhertighen
Godt belooft heeft de sondaers te
ontfanghen, die hun willen bekee-
ren, ende die tot eene volmaeckte
bekeeringhe willen ghebruycken
de middelen ende remedien, de
welcke JESUS onsen Salighmaker
ons besorght heeft door syn bitter
lyden ende doot: *Ende voorts oock
wel wetende dat den ghenadighen
Godt noch maend, noch weke,
noch dagh belooft en heeft aen die,
die wtstellen tot hem te komen.*

Ten 3. in soo-danighe aenmerc-
kinghe ende ghepeys, t'welck kan
gheschieden, en dickwils gheschied,
soo is't dat soo een Mans oft Vrouws
persoon op eenen oogenblick voor-

A 3

neemt

(6)

neemt sy selven te herstellen in de gracie van Godt, ende sy selven te verlossen, en t'ontslaen van dit peryckel van de eeuwighe verdoumenis, en te ghebruycken de voorsseyde middelen ende remedien, de welcke JESUS den Saligh-maker ons besorght heeft door syn bitter Lyden en doot: ende met soo-danighe resolutie begint hy van Godt verghiffenis te versoecken over syne sonden, hy maect een propoost van dese metten eersten sonder wtstel te biechten, de sonden ende occasie der sonden te schouwen, en de gheboden Godts, ende alles, dat synen Staet vereyscht, t'onderhouden.

Wt kracht dan van dit beghinsel van penitentie, en van berouw en leedwesen van soo grootelyckx vergramt te hebben Godt synen Schepper ende Verlosser, van syn selven berooft te hebben van syne Goddelycke vrindtschap, van soo
ondanck-

(7)

ondanckbaer gheweest te zyn aen
de menighvuldighe weldaden van
foo eenen oneyndelyken milden
Godt (welck leedtwesen en berouw
ick noeme een deught van peniten-
tie, ende niet eene Sacramentele
penitentie, en dat naer de leeringhe
der HH. Vaders, van den Enghel-
schen Doctoer den H. Thomas,
ende van alle andere Doctooen)
foo is 't dat foo eenen mensch vaste-
lyk voorneemt syne Conscientie te
onderfoecken, ende, ghelyckmen
zyt, *neerstelyck synen ketel van syne
conscientie te schuren, om oock de
minste vleckte te achterhalen:*

Soo dat, om soo-danighe ghe-
peysen te hebben, niet vandoen en
sijn veel daghen ofte uren, ja eenen
oogenblick tydts hiertoe ghenoech
is, al is 't dat ick bekenne, dat die,
die soo vast gehecht sijn aen het
Vleesch, oft beswaert en gheladen
sijn met infame sonden, groote
moeyelyckheyte hebben om hun te

resolveren tot het biechten, ende te verlaten de plaisieren en wellusten, die hun verboden zyn, ende vervolgens noodsaeckelyk vandoen hebben eene groote apprehensie ofte begrypinghe van hunnen sorgelycken verdoemelycken staet, ende voorts vandoen hebben eene stercke Goddelycke gracie: waer toe sy seer dickwils moeten verfoecken de voorspraeck van Maria de Moeder Godts, Moeder der barmhertigheyt ende toevlucht der elendighe sondaren, ende de voorspraeck van andere Heylighen: waer by sy moeten voeghen almoessen, vasten ende andere goede wercken om alsoo te gheraken tot een oprecht voornemen van hun selven in de gracie van Godt te herstellen door een bequaem ondersoeck van hare Conscientie.

Ten 4. Eyndelyk gheraecht, door de gracie Godts, soo een Mans oft Vrouws persoon tot het voornemen

nemen

(9)

nemen van syne conscientie te onderfoecken: Desen persoon onderfoeckt neerstelyk syne conscientie, hy verootmoedicht sich voor Godt, werpende sich voor de voeten van Godts Stadhouder ofte Vicaris (welck is den Biecht-vader wettelyk geapproveert) hy biecht ende beschuldicht hem van alle het ghene hem in de memorie komt, met opset van niet met allen te verfwygen, daer hy kennisse moghte van hebben.

Siet dit is den ghemeynen Cas ofte de saecke, waer over teghenwoordigh soo veel twisten zyn, dat is, oft sulck een persoon, als boven beschreven is, datelyk naer de Biechte de Absolutie magh ontfanghen? oft hier noch eene andere dispositie oft bequamigheyd vereyscht wordt, ofter noch wercken van penitentie, van abstinentie, van vasten, van ghebeden voor de Sacramentele Absolutie noodsakelyk.

A 5

zyn?

zyn? en hoe langhen tydt soo eenen
perfoon die wercken van penitentie
moet doen, oft desen penitent eer
hy gheabsolveert wordt door de
wtwendighe wercken van peniten-
tie moet sekerheyd gheven aen den
Biecht-vader, dat hy bekeert is tot
Godt, ende ghenoeghsamelyk be-
quaem is tot de Sacramentele Abso-
lutie? ende als wanneer den peni-
tent verklaert dat hy alleenelyk
maer een doot-sonde gedaen heeft,
by exempel: van hoererey, oft
van oneerlycke aenraeckinghe, van
vloecken en sweiren, van onmate-
lycken dranck &c. Oft is't dat hy
beladen is ende beswaert is met
grooter ende meerder sonden, ende
in de selve dickwils hervallen is,
ootmoedelyk met een oprechte
ghetrouwigheyd seyde, dat hy syne
Conscientie neerstelyk ondersocht
heeft, en dat hem leedt is ende be-
klaeght dat hy diën ghenadighen
Godt soo grootelyckx vergramt
heeft,

heeft, dat hy soo ondanckbaer is gheweest aen soo menighvuldighe weldaden van soo eenen oneyndelycken Godt, en dat hy nu wilt ende voorneemt te onderhouden de geboden Godts ende alles dat synen Staet vereyscht, ende thoont dat hy nu ghereet is de penitentie te volbrengchen, die den Biecht-vader hem sal op-legghen, ende thoont dat hy alle de naeste occasien van in de voorgaende sonden te vallen wilt en sal schouwen, jae oock die occasien van sonden, daer hy waerschynelyk souw in vallen, want hy sich in de selve liet vinden.

De vraghe hier op is, oft den Biecht-vader uyt sulcken teeckens van een waerachtigh berouw soo eenen penitent magh en moet ghe-looven? oft hy soo eenen penitent magh absolveren? oft den Biecht-vader voorders niet verplicht en is van den penitent te voorderen en te vereyffchen andere wtwendighe

proeve door penitentiele wercken
voor de Absolutie?

T W E E D E V R A G H E.

*Welcke de Circumstantien oft de om-
standigheden syn van desen Cas
oft Saecke.*

HEt is moeyelyk alle dese om-
standigheden wt-te-drucken
oft voor te stellen. Ick sal hier allee-
nelyk voorstellen eenighe, die het
meeste ghemeyn zyn, ende die my
dickwils voorghevallen zyn in het
hooren der Bichten. Daer is een
mans oft vrouws persoone die ver-
scheyde doodelycke sonden gedaen
heeft: ende al ist dat door eene wet-
tige Sacramentele absolutie de schuld
van dese vergheven is, soo ist noch-
tans dat hy wel fiet, dat hy groote
moeyte ende leedt sal hebben om
voor dese te voldoen met alle pyn
des Vageviers, die hy verdient heeft:
hierom dan soo gaet hy wederom te
bichten,